

GODIŠNJE PROGRAMSKO IZVJEŠĆE ZA 2025. GODINU

Udruga Kultura Nova

1. Uvod

Udruga Kultura Nova djeluje u području kulture, umjetnosti i društvene uključenosti s posebnim fokusom na osnaživanje marginaliziranih skupina, promicanje mentalnog zdravlja te prevenciju nasilja među mladima. Udruga kroz svoje aktivnosti koristi umjetnost, edukaciju i javni dijalog kao alate za poticanje društvene promjene i izgradnju inkluzivnog društva.

Programi udruge usmjereni su na razvoj kreativnih, komunikacijskih i društvenih kompetencija sudionika te na stvaranje prostora za otvoreni razgovor o društvenim temama poput diskriminacije, mentalnog zdravlja i nasilja među vršnjacima. Aktivnosti se temelje na participativnom pristupu koji sudionicima omogućava aktivno sudjelovanje u svim fazama programa – od razvoja ideja do javne prezentacije rezultata.

Udruga djeluje prvenstveno u Zagrebu, uz povremena gostovanja i aktivnosti u drugim dijelovima Hrvatske u suradnji s partnerskim organizacijama, institucijama i lokalnim zajednicama.

2. Programsko djelovanje udruge

Programski rad udruge temelji se na integriranom modelu koji povezuje umjetničko stvaralaštvo, edukaciju i javni dijalog. Ovaj model razvijen je s ciljem povećanja društvene uključenosti marginaliziranih skupina, promicanja mentalnog zdravlja i razvoja nenasilne komunikacije među mladima.

Programi udruge provode se kroz tri međusobno povezana područja djelovanja: kulturnu participaciju i umjetničko osnaživanje, destigmatizaciju mentalnog zdravlja te edukaciju mladih o prevenciji nasilja među vršnjacima.

3. Teatar R – romsko kazalište

Jedan od ključnih programa udruge je Teatar R, prvo romsko kazalište u ovom dijelu Europe koje djeluje od 2019. godine. Program je usmjeren na uključivanje mladih pripadnika romske zajednice u kazališno stvaralaštvo kroz participativni pristup u kojem sudionici aktivno sudjeluju u svim fazama procesa – od razvoja ideja i pisanja tekstova do javnih izvedbi predstava.

Kroz program Teatar R udruga je producirala više kazališnih predstava koje tematiziraju romski identitet, društvene stereotipe i iskustva marginalizacije. Među najznačajnijim predstavama ističu se "Plava munja", nagrađena za najbolju pučku dramu, zatim "Cigano de Budalak", "Jašarpašići" i "Zatvorsko cvijeće".

Predstave su izvedene na brojnim pozornicama diljem Hrvatske, a reakcije publike i stručne javnosti bile su iznimno pozitivne. Evaluacije provedene nakon izvedbi pokazale su da kazališne produkcije doprinose boljem razumijevanju romske kulture te smanjenju stereotipa i predrasuda prema romskoj zajednici.

Uz kazališne produkcije, program uključuje i edukativne radionice koje sudionicima omogućuju razvoj scenskog izražavanja, javnog nastupa, kreativnog pisanja i timskog rada. Ove aktivnosti

doprinosu jačanju samopouzdanja mladih sudionika i njihovom aktivnijem sudjelovanju u društvenom i kulturnom životu.

4. Sajam ludila – destigmatizacija osoba s psihičkim poteškoćama

Udruga provodi i program Sajam ludila, javni kulturno-edukativni događaj usmjeren na destigmatizaciju osoba s psihičkim poteškoćama i promicanje mentalnog zdravlja.

Program kroz umjetničke programe, javne tribine, radionice i diskusije otvara prostor za razgovor o mentalnom zdravlju te potiče razumijevanje i solidarnost u zajednici. Aktivnosti uključuju sudjelovanje umjetnika, stručnjaka iz područja mentalnog zdravlja te organizacija civilnog društva koje se bave ovom temom.

Cilj programa je povećati javnu svijest o važnosti mentalnog zdravlja, potaknuti otvoreni društveni dijalog te doprinijeti smanjenju stigme i diskriminacije prema osobama koje žive s psihičkim poteškoćama.

5. Edukacije protiv bullynga za mlade

Treće važno područje djelovanja udruge odnosi se na edukacije protiv bullynga za mlade, koje su usmjerene na prevenciju nasilja među vršnjacima i razvoj socijalnih i komunikacijskih vještina mladih.

Radionice se provode u školama, te koriste interaktivne metode rada poput grupnih diskusija, kreativnih vježbi i kazališnih tehnika. Ovakav pristup omogućuje mladima da kroz iskustveno učenje razvijaju empatiju, bolje razumiju dinamiku vršnjačkog nasilja i usvajaju strategije za nenasilno rješavanje konflikata.

Program također potiče mlade na aktivno sudjelovanje u stvaranju sigurnijeg i tolerantnijeg okruženja u školama i zajednici.

6. Ciljne skupine

Primarne ciljne skupine programa udruge su:

- mladi pripadnici romske zajednice
- mladi u riziku od socijalne isključenosti
- učenici osnovnih i srednjih škola
- osobe s iskustvom psihičkih poteškoća

Sekundarne ciljne skupine uključuju širu javnost, kulturne i obrazovne institucije te organizacije civilnog društva koje sudjeluju u provedbi programa i širenju njihovog društvenog učinka.

7. Društveni učinak

Provedbom svojih programa udruga Kultura Nova doprinosi povećanju kulturne participacije marginaliziranih skupina, jačanju svijesti o mentalnom zdravlju te razvoju nenasilne komunikacije

među mladima. Kroz umjetničke i edukativne aktivnosti udruga potiče razvoj samopouzdanja, kreativnosti i društvene odgovornosti sudionika.

Programi također doprinose smanjenju stereotipa i diskriminacije te potiču interkulturni dijalog i razumijevanje između različitih društvenih skupina.

8. Europska dimenzija djelovanja

Rad udruge temelji se na vrijednostima koje promiče Europska unija, uključujući poštivanje ljudskih prava, socijalnu uključenost, ravnopravnost, kulturnu raznolikost i aktivno građanstvo.

Kroz svoje programe udruga Kultura Nova nastoji doprinijeti razvoju otvorenog, inkluzivnog i solidarno orijentiranog društva u kojem kultura i umjetnost imaju važnu ulogu u povezivanju ljudi i zajednica.

Zagreb, 15. siječnja 2026.

Za udruhu Kultura Nova

Zvezdana Bubnjar, predsjednica udruge